

Schuman Paper
№754
25 червня 2024 року

Вступ України до ЄС як додана вартість та історична справедливість

Дмитро КУЛЕБА

З початком процесу вступу України до ЄС дуже важливо обговорити більш широке історичне значення розширення ЄС, а також деякі практичні переваги, які членство України дасть Євросоюзу.

Рішення Європейської Ради 14 грудня 2023 року щодо початку переговорів про вступ України до ЄС стало переломним моментом. Після цього розпочався впевнений, але й прогнозований шлях із 35 раундів переговорів, що стосуються статей Угоди про вступ до ЄС. Наш мінімальний план на першу половину 2024 року - завершити скринінг законодавства, узгодити переговорні рамки та провести першу міжурядову конференцію, щоб розпочати перший раунд фактичних переговорів.

Ми реалісти і розуміємо, що переговорний процес вимагатиме багато роботи та певних компромісів, зокрема з нашими сусідами, але за останні два роки Україна продемонструвала, що для неї немає нічого неможливого, коли йдеться про досягнення мети членства в ЄС.

Більше того, саме Україна вивела ЄС з «коми розширення». Я пригадую, як ще два роки тому термін «розширення» був табу в Брюсселі та багатьох інших столицях. Деякі країни-кандидати Західних Балкан роками перебували в невизначеності, частково через власну відсутність прогресу, але також і через небажання ЄС розширювати свій вплив.

Протягом цього часу український уряд боровся навіть за те, щоб включити такі поняття як-от «європейська перспектива» до всяких комюніке самітів Україна-ЄС. Настільки сильним був страх розширення серед наших європейських колег.

24 лютого 2022 року змінило все. Коли Росія розпочала найбільшу загарбницьку війну в Європі з часів Другої світової війни, стало зрозуміло, що сірі зони чи бездіяльність більше не є прийнятними варіантами. Це була мить, коли і перед Україною, і перед рештою Європи постав вибір: тонути чи пливати. Саме тоді Україна подала заявку на вступ до ЄС, і наші європейські союзники відповіли на це прагнення спершу наданням Україні статусу кандидата на вступ до ЄС у червні 2022 року, а згодом і рішенням про початок переговорів про вступ до ЄС у грудні 2023 року.

Варто зазначити, що цей шлях не був легким. Навіть за лічені дні до червневого та грудневого рішень результат не був гарантованим. Скептики продовжували відкидати необхідність обох кроків. Але за підтримки наших друзів та прихильників ми змогли переконати їх - або принаймні змусити утриматися в одному конкретному випадку - що потрібно йти вперед.

Важливо також зауважити, що Україна належним чином та ретельно виконала всі визначені Європейською Комісією кроки, необхідні для ухвалення цих критично важливих рішень.

Я вважаю, що це видатне досягнення варті окремого визнання. Україна увійшла в історію, ставши першою країною, яка пройшла шлях від подачі заявки на членство до початку переговорів про вступ за два роки. Це майже вдвічі швидше, ніж попередній рекорд, встановлений Естонією, якій знадобилося

три роки, щоб пройти шлях від заявки до початку переговорів (1995-1998). Угорщині знадобилося чотири роки, Латвії та Литві — п'ять років, а Кіпру — вісім. Зайве казати, що жодній з цих країн не доводилося оборонятися у тотальній війні під час проведення реформ.

Війна до певної міри стимулювала сміливі внутрішні реформи. Коли Президент Володимир Зеленський наполегливо вимагав від депутатів чи уряду ухвалити те чи інше критично важливе рішення, вони не могли відмовити, бо на кону стояло саме виживання держави. Найголовніше, що ці реформи є критично важливими для України, і ми не впроваджували їх виключно з метою членства в ЄС.

Президент продемонстрував неабияку наполегливість у мобілізації не лише підтримки світу, але й внутрішнього потенціалу України на шляху реформ та боротьби з корупцією. Так, у листопаді минулого року Європейська Комісія оприлюднила позитивну оцінку, що ґрунтується на досягненнях, і визнала прогрес України, рекомендувавши початок переговорів про вступ нашої держави до ЄС.

Події останніх років неодноразово демонстрували, що все, що відбувається в Україні, стосується не лише її самої. Боротьба нашої країни за свободу та єдність розбудила сплячого європейського гіганта. Навряд хтось міг передбачити, що Європейський Союз вдасться до таких рішучих дій у відповідь на російську агресію. Були прийняті багато історичних та безпрецедентних рішень щодо санкцій та військової допомоги Україні, але найголовніше те, що ЄС заново відкрив для себе власні глобальні прагнення та роль.

Україна стала справжнім рушієм європейської інтеграції для Молдови, Грузії та країн Західних Балкан, а також каталізатором історичного процесу розширення Європейського Союзу до природних політичних кордонів Європи.

Коли список столиць ЄС розшириться від Лісабона до Києва, Європейський Союз буде не лише стратегічно завершеним, але й зміцнить європейську єдність та свободу в довгостроковій перспективі. Я переконаний,

що це призведе до низки несподіваних та позитивних наслідків для всього континенту та світу. Зокрема, прискоряться демократичні процеси в Білорусі. Низка країн Південного Кавказу та Центральної Азії можуть обрати тіснішу співпрацю з Європою, ніж з Росією чи Китаєм. Азійські країни, зокрема країни АСЕАН, вважатимуть дедалі вигіднішим розширювати співпрацю з Україною як членом ЄС.

А головне те, що російський імперський проєкт зазнає краху, так само як і хворобливі мрії Кремля про завоювання чи дестабілізацію Європи. Враховуючи багаторічну інтоксикацію путінською геноцидною пропагандою, можливо, було б перебільшенням стверджувати, що членство України в ЄС послужить фактором демократизації російського суспільства, але і такий ефект не можна виключати.

У більш практичному вимірі, членство України в ЄС значно зміцнить загальну обороноздатність Євросоюзу, посилить його зовнішню політику та створить додану вартість на спільному ринку, що матиме наслідком додаткову безпеку та процвітання для всіх європейців. Як потужна цифрова держава, Україна прискорить цифровізацію державних послуг та урядування в усьому ЄС.

Україна також володіє важливими джерелами відновлюваної енергії, зокрема має величезний потенціал виробництва водню, екологічно чистої сталі, сонячної та вітрової енергії. Українська Бесарабія має одні з найсильніших і найстабільніших вітрів у Європі, а отже здатна бути потужним джерелом вітроенергетики.

Україна також має значні стратегічні ресурси — зокрема літій, необхідного для виробництва електромобілів та електроприладів.

Всі ці унікальні переваги зроблять значний внесок у впровадження Європейського зеленого курсу.

Як великий споживчий ринок, Україна створює для європейського бізнесу нові можливості та переваги від приєднання до Спільного ринку 40-мільйонної країни. Європейський малий та середній бізнес також

отримають значну вигоду у процесі відновлення України.

Загальна вартість відновлення самої лише української інфраструктури, пошкодженої або зруйнованої російською агресією, вже перевищила 150 мільярдів доларів. Для порівняння, весь післявоєнний План Маршалла для Європи складав 165 мільярдів доларів (за курсом 2023 року).

Масштабність та значимість історичного проекту відновлення України створює не менш історичні та масштабні можливості для європейського бізнесу, зокрема для будівельних компаній. Безсумнівно, процес відновлення стане важливою частиною вступу України до ЄС та реформування країни.

Крім численних практичних переваг, вступ України до ЄС також слугуватиме значно більшій меті історичної справедливості. Європейський Союз, заснований на природних політичних кордонах Європи, втілить бачення Роберта Шумана та Жана Моне про об'єднану та мирну Європу.

У власному історичному контексті України це означатиме завершення багатовікової боротьби за звільнення від російського впливу та повернення до Європи, до якої ми завжди належали історично, політично та культурно. Україна завжди була і залишатиметься європейською країною. Єдиною перешкодою завжди було лише те, що Москва забрала нас із нашої європейської коліски, намагаючись

розчавити нашу ідентичність і розчинити український народ у плавильному котлі російського імперського проекту.

Лише з Україною як невід'ємним членом спільноти, ЄС зможе перетворити європейський континент на єдиний та потужний політичний суб'єкт зі справді глобальним авторитетом та впливом.

У світі зростаючої конкуренції між Китаєм та США іншого шляху немає. З Україною в своєму складі Європейський Союз стане самодостатнім глобальним гравцем та стабілізуючою силою у все більш двополярному світі. Найважливіше те, що Європа і надалі залишатиметься bastionом миру та процвітання, частиною світу, що прагне співпраці, а не збройних конфліктів.

Я переконаний, що саме такою була візія батьків-засновників ЄС. Ми зобов'язані минулим і майбутнім поколінням європейців втілити ці мрії у реальність. Крім того, ми в Україні надто добре знаємо жахиття війни. А отже, знаємо ціну миру — мабуть, краще за будь-яку іншу європейську державу. Ми зробимо все, що в наших силах, Європа була континентом свободи, єдності, співпраці та миру після того, як російська агресія буде переможена, а в Україні відновиться справедливий мир. Зрештою, все це — про людей та заради людей.

Дмитро Кулеба

Міністр закордонних справ України

Переглянути всі наші видання можна на нашому сайті:

www.robert-schuman.eu

Директор виданн: Паскаль ЖОАННЕН

ISSN 2402-614X

Висловлені в тексті думки відображають виключно позицію автора.

© Всі права захищені, Фонд Роберта Шумана, 2024

ФОНД РОБЕРТА ШУМАНА, створений у 1991 році, визнаний громадською організацією, є головним французьким дослідницьким центром з питань Європи. Він провадить дослідження про Європейський Союз та його політику та поширює їх у Франції, Європі та світі. Його дослідження стимулюють, збагачують та активізують європейські дебати, публікації та організацію конференцій. Президентом Фонду є Жан-Домінік Жюльєні.